

**"Українська мова та читання"
підручник для 3 класу
закладів загальної середньої
освіти (у 2-х частинах).
Частина 2**

КУПИТИ

"Українська мова та читання" підручник для 3 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) відповідає Державному стандарту початкової освіти та типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко. Для учнів та учениць 3 класу.

Марія Чумарна

УКРАЇНЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ

Підручник для 3 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2020 р. № 271)

Підручник створено за Типовою освітньою програмою,
розробленою під керівництвом О. Я. Савченко.

Чумарна М. І.

Ч-90 Українська мова та читання : підручник для 3 кл. закладів загальн. серед. освіти : у 2-х ч. Ч. 2. / М. І. Чумарна. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2020. — 160 с. : іл.

ISBN 978-966-10-7028-7

Зміст підручника відповідає Державному стандарту початкової освіти та Типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко.

Для учнів та учениць 3 класу.

УДК 811.161.2(075)

Охороняється законом про авторське право. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:
bohdan-books.com/5837-7

Тех. підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89; admin@bohdan-digital.com

ISBN 978-966-10-7028-7

© М. І. Чумарна, 2020

© Навчальна книга – Богдан, виключна ліцензія
на видання, оригінал-макет, 2020

Умовні позначення

Прочитай
виразно

Завдання
творчого
характеру

Запитання
та завдання

Робота
в парах
(або групах)

Словникова
робота

Послухай,
переглянь
відео

Пограємося

Дорогі третьокласники та третьокласниці!

Після чудових літніх канікул ви ступаєте
на нову сходинку шкільного життя.
Перед вами відкриються досі не знані таємниці світу,
ви краще пізнаєте себе та своїх однолітків,
навчитеся творити щось нове й цікаве.
Ця книжка — своєрідний путівник у вашій мандрівці.
Вона покаже і підкаже, допоможе знайти нових
друзів і подруг, адже літературні герої дуже часто
стають друзями та порадниками на все життя.
Та найголовніше — ваше щире бажання творити
й розширювати обрії ваших світів.
Щасливої подорожі!

ДЯКУЄМО ЛІТУ ЗА ЩАСЛИВІ ДНІ

МИ ЗНОВУ СТІЛИСЯ У ШКОЛІ

Ми знову стрілися у школі!
Привіт, наш дружний третій клас!
Як добре всім нам в ріднім колі,
хоч літо так любило нас!

І ми любили щедре літо:
воно із нами мандрувало,
водило нас по всьому світу
та щирих друзів дарувало.

А ще — це літо вміло гратись,
на морі і в ставі купатись,
книжки захоплено читати
і сонцем всіх нас зігрівати!

Марія Чумарна

А що вміло твоє літо? Що воно тобі подарувало?

Розкажи, як ти провів (провела) своє літо.

Розглянь картину Володимира Орловського. Чи відображає вона тепло і світло літнього дня? Розкажи, що на ній зображено.

*Володимир
Орловський.
Літній день*

Серед усього прочитаного та побаченого влітку яка книжка чи мультфільм сподобались тобі понад усе? Поділися своїми враженнями з друзями.

СОНЦЕ, СОНЕЧКО ТА СОНЯШНИК

Починався літній день. На листі дерев переливалися всіма барвами веселки крапельки роси. Співали птахи, тягнулися квіти до Сонця, а над ними басовито гудів **Джміль**:

— **Ж-ж-жарко...**

Йому і справді було жарко.

— **Ж-ж-жорстоке** Сонце, ж-ж-жорстоке.

Почуло Сонце та й каже:

— Кожен день я проміння на землю посилаю, щоб черешні скоріше дозрівали, щоб пташки співали, щоб діти смаглявими ставали, а він... він мене жорстоким назвав.

Образилося Сонце та й сховалося за хмарку. Похмуро на світі стало, квіти пелюстки згорнули, птахи замовкли, мурахи входи та виходи своїх домівок закривати почали.

— Що робити? Що робити? Як без Сонечка нам жити? — зашепотіли дерева.

— Я тут, ось я, — сказав хтось тоненьким голоском, і всі побачили маленького червонокрилого жучка, якого і справді звали Сонечком.

— А ти можеш землю зігрівати? — спитали Дерева.

— Ні.

— А зробити так, щоб черешні доспіли? І щоб діти засмагли?

— Ні, не **мо-жу**... — зітхнуло Сонечко. — Я тільки попелиць знищую, черв'яків, кліщиків павутинних та інших дрібних шкідників.

— І за це тобі, Сонечко, спасибі, — вклонилися Дерева і знов зашепотіли: — Що робити? Що робити? Як без Сонечка жити?

— Може, я зумію вам допомогти? — запитав Соняшник. Він теж був на Сонце схожий: кругла голівка у **жовтогарячих** променях.

— А ти можеш землю зігрівати? Зробити так, щоб черешні поспіли та діти засмагли?

— Я теж всього цього не вмію, — тихо промовив Соняшник, — я тільки насінням людей годую.

— Це добра справа. І за це тобі дякуємо, — відповіли Дерева.

А Джміль знову гуде і гуде.

— **Ж-ж-жаль**, квіти пелюстки згорнули, ж-ж-жаль.

— Жаль! — обурилися Дерева. — А хто Сонце образив, хто його жорстоким назвав? Все ти, все ти, Джмелю!

Вони так розхвилювалися, так розгойдалися, аж вітер здійнявся. Злякався Джміль, почав у Сонця пробачення просити:

— **Ж-ж-жити** без тебе не можна, пробач мені, пробач!!!

Виглянуло Сонце з-за хмарки, усміхнулося привітно. Зраділи дерева, пташки защебетали, квіточки розкрилися, а джміль над ними гудів:

— Ж-ж-жарко.., але не дуже, не **дуже**...

Ірина Прокопенко

Чи сподобався тобі прочитаний текст? Чому? Чи можна назвати його оповіданням? Чим, на твою думку, відрізняється оповідання від казки?

Як ти гадаєш, що у цьому тексті є *правдивим*, а що — *вигаданим*?

Чи нагадує тобі Джміль своєю поведінкою деяких людей? Спробуй описати характер осіб, які часто виявляють невдоволення усім довкола, як і Джміль.

Зверни увагу на виділені в тексті слова. Що в них особливого? Чи відповідають вони «характеру» літа? Яке з цих слів, на твою думку, найважливіше за змістом?

Яку основну думку хотіла донести нам письменниця? Чого навчає нас ця історія?

Розглянь картину Сергія Васильківського. Усно опиши, що на ній зображено.

Сергій Васильківський. Річка в полудень

Послухай пісні про літо. Який настрій у тебе вони викликають?

Кінець безкоштовного уривку. Щоби
читати далі, придбайте, будь ласка,
повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ